

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง“บทบาทของสื่อมวลชนและสื่อระหว่างบุคคลในการแพร่กระจายข่าวเหตุการณ์สำคัญในกลุ่มนิสิตมหาวิทยาลัย” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญของการวัดการแพร่กระจายข่าวในกลุ่มนิสิตมหาวิทยาลัย เพื่อหาลักษณะการแพร่กระจายข่าวในกลุ่มนิสิตมหาวิทยาลัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2541 โดยใช้ตารางของ ยามาเน่ ในการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจากจำนวนนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีรวม 17,916 คนเทียบตารางแล้วจะได้กลุ่มตัวอย่าง 391 คน แต่เพื่อให้ง่ายต่อการคำนวณจึงปัดเศษเป็นแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คนต่อการสำรวจข่าว 1 เรื่อง ฉะนั้นผู้ตอบแบบสอบถามการศึกษานี้จึงมีทั้งสิ้น 800 คน ทั้งนี้หลังจากได้ตัวเลขกลุ่มตัวอย่างแล้วจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความบังเอิญ (Accidental Sampling)

๔

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

จากสมมุติฐานข้อที่ 1-4 มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องเพื่อหาความสัมพันธ์ ดังนี้

1. การให้ความสำคัญในการเผยแพร่ข่าวของสื่อมวลชน
ความสนใจข่าวของนิสิตมหาวิทยาลัย
2. อัตราการแพร่กระจายข่าวครั้งแรกจากสื่อมวลชนและสื่อระหว่างบุคคล
ระดับความสนใจข่าวของนิสิตมหาวิทยาลัย
3. ระดับความสนใจข่าวของนิสิตมหาวิทยาลัย
ระดับการบอกเล่าข่าวของนิสิตมหาวิทยาลัย
4. ระดับความสนใจข่าวของนิสิตมหาวิทยาลัย
ระดับการติดตามข่าวของนิสิตมหาวิทยาลัย

กำหนดการวัดค่าตัวแปรดังนี้

ปริมาณการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน วัดจากการเสนอข่าวที่กำหนดทั้ง 2 ข่าวว่า สื่อมวลชนให้ความสำคัญข่าวใดมากกว่ากัน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างสื่อแต่ละประเภทมา 1 แห่งแล้ว เปรียบเทียบการนำเสนอข่าวทั้ง 2 ข่าวเปรียบเทียบกัน ในที่นี้ได้แก่

โทรทัศน์(ITV)และวิทยุ(ศูนย์ข่าวเปซิฟิก)วัดจากความถี่ในการนำเสนอข่าวเป็นจำนวนครั้ง หนังสือพิมพ์กำหนดเป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณอย่างละ 1 ฉบับ ซึ่งจากการสุ่มตัวอย่างได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนวัดพื้นที่เป็นตารางนิ้ว

อัตราการแพร่กระจายข่าว วัดจากช่วงเวลาที่กำหนด โดยแบ่งออกเป็น 6 ช่วง ใน วันแรกของการเผยแพร่ข่าว

ช่วงที่ 1 เวลา 10.00 – 13.59 น.

ช่วงที่ 2 เวลา 14.00 – 17.59 น.

ช่วงที่ 3 เวลา 18.00 – 21.59 น.

ช่วงที่ 4 เวลา 22.00 – 01.59 น.

ช่วงที่ 5 เวลา 02.00 – 05.59 น.

ช่วงที่ 6 เวลา 06.00 – 09.59 น.

ช่วงที่ 7 ตั้งแต่เวลา 10.00 น.ของวันถัดไป

ความสนใจข่าว แบ่งเป็นระดับของความสนใจข่าว โดย

- 1 แทนการประเมินระดับความไม่สนใจ
- 2 แทนการประเมินระดับความไม่ค่อยสนใจ
- 3 แทนการประเมินระดับค่อนข้างสนใจ
- 4 แทนการประเมินระดับความสนใจ
- 5 แทนการประเมินระดับความสนใจมาก

ทั้งนี้การวัดความสนใจมากหรือน้อยจะยึดการตอบความสนใจข่าวเป็นหลัก โดย 1 และ 2 เป็นระดับความสนใจน้อย 3 เป็นความสนใจระดับปานกลาง ส่วน 4 และ 5 เป็นระดับความสนใจมาก

ปริมาณการบอกเล่าข่าว วัดจากจำนวนบุคคลที่ผู้ตอบแบบสอบถามบอกเล่าข่าวที่กำหนดให้ฟัง

ปริมาณการติดตามข่าวเพิ่มเติม วัดจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ติดตามข่าวเพิ่มเติม โดยดูประเภทสื่อที่ใช้และจำนวนรายการที่ติดตามเพิ่มหลังจากทราบข่าวแล้วครั้งแรก

แรงจูงใจ จะแบ่งการวัดเป็นคำตอบให้เลือกเพื่อวัดเหตุผล โดยแต่ละปัจจัยแบ่งเป็น

ปัจจัยที่ 1 เพื่อเสริมสร้างสถานะทางสังคม

ปัจจัยที่ 2 เพื่อต้องการข่าวสารตามความพึงพอใจและเรื่องที่น่าสนใจ

ปัจจัยที่ 3 เพื่อแสดงผลกระทบของอารมณ์และความรู้สึก

ปัจจัยที่ 4 เพื่อริเริ่มความสัมพันธ์กับสังคม

ทั้งนี้ในแต่ละหัวข้อต่างๆจะมีการแบ่งเหตุผลแรงจูงใจออกเป็น 2 ส่วน เพื่อพิจารณาหาเหตุผลว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการบอกเล่าข่าวนี้เพื่อจุดประสงค์ใด จึงกำหนดว่า

- เหตุผลการบอกเล่าข่าวที่คำนึงถึงตัวเอง ได้แก่ คำตอบข้อใดข้อหนึ่งจาก

- 1 . เพราะต้องการให้และได้รับข่าวเพิ่มเติมจากที่มีอยู่
- 2 เพราะคิดว่าเรื่องนี้น่าสนใจจึงคิดว่าคนอื่นจะสนใจด้วย
- 3 เพราะรู้สึกเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจึงเล่าให้บุคคลอื่นฟังต่อ
- 4 เพราะรู้สึกดีใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจึงเล่าให้คนอื่นฟังต่อ

โดยทั้ง 4 ข้อนี้เป็นผลมาจากปัจจัยที่ 2 และ 3 ที่ต้องการบอกเล่าข่าวสารตามความพึงพอใจ และเพื่อแสดงผลกระทบรวมถึงอารมณ์ความรู้สึกของตน

- เหตุผลการบอกเล่าข่าวที่คำนึงถึงบุคคลอื่น ได้แก่ คำตอบจากข้อใดข้อหนึ่งจาก

- 1 ต้องการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น
- 2 เพื่อรู้ว่าผู้อื่นตามเหตุการณ์ทันเหมือนท่านหรือไม่
- 3 เพื่อฆ่าเวลา
- 4 เพื่อจะได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นของท่านประกอบการสนทนา
- 5 เพื่อตรวจสอบว่าบุคคลอื่นสนใจเรื่องหรือเหตุการณ์เดียวกับท่านหรือไม่

โดยทั้ง 5 ข้อนี้เป็นผลมาจากปัจจัยที่ 1 และ 4 ที่ต้องการบอกเล่าข่าวสารเพื่อเสริมสร้างสถานะทางสังคมและริเริ่มความสัมพันธ์ทางสังคม

ส่วนเหตุผลอื่นที่ตอบในแบบสอบถามจะพิจารณาเหตุผลว่าคำนึงถึงตัวเองหรือบุคคลอื่นในการตอบเพื่อแบ่งประเภทแรงจูงใจด้วย

ข่าวเหตุการณ์สำคัญ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

ข่าวการเสียชีวิตของนายศรัณย์ สาครสิน ซึ่งหายตัวไปตั้งแต่วันที่ 9 พ.ย.2541 และมาพบศพเวลาประมาณ 10.00 น.ของวันที่ 10 พ.ย.2541 โดยคำถามได้ชี้คืดเวลาที่ผู้ตอบรู้ว่าเสียชีวิตแล้ว ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้หมายถึงตั้งแต่พบศพ และผู้วิจัยเข้าไปดำเนินการแจกแบบสอบถามวันถัดไป(11 พ.ย.2541) เพื่อหาคำตอบการแพร่กระจายข่าว เริ่มการแจกแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 11.30 น. ซึ่งเป็นช่วงระหว่างการพักเที่ยง ซึ่งจะได้มีโอกาสสัมภาษณ์นิสัยหลากหลายมากกว่าช่วงเวลาที่มีการเรียนการสอน

ข่าวผลการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ซึ่งมีการลงมติกันในวันที่ 1 ก.พ.2541 เวลาประมาณ 10.00 น.เป็นต้นไป ซึ่งมีการถ่ายทอดสดผ่านสถานีโทรทัศน์และวิทยุหลายแห่ง ซึ่งการตอบแบบสอบถามจะยึดหลังการรู้ว่าผ่านการอภิปรายหรือไม่เป็นหลัก และผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามในวันถัดไป(2 ก.พ.2542) เพื่อหาคำตอบการแพร่กระจายข่าว โดยเริ่มแจกแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 11.30 น. เช่นเดิม

เครื่องมือวัดตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้วัดจะจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด และเอกสารที่บันทึกเกี่ยวกับปริมาณการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนแต่ละประเภท

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ นำมาวิเคราะห์และประมวลผลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้
นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาลงรหัส(Coding Form) แล้ววิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package For the Social Sciences) ดังนี้

- ใช้ค่าสถิติร้อยละกับข้อมูลทั่วไป เพื่อหารูปแบบการแพร่กระจายข่าว ดังนี้
 1. การแพร่กระจายข่าวผลการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล
 2. การแพร่กระจายข่าวการเสียชีวิตของนายศรัณย์ สาครสิน
 3. เปรียบเทียบการแพร่กระจายข่าวการเสียชีวิตของนายศรัณย์ สาครสินกับข่าวผลการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการแพร่กระจายข่าวการเสียชีวิตของนายศรีณีย์ สาครสิน
 5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการแพร่กระจายข่าวผลการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล
 6. เปรียบเทียบเพศกับอัตราการแพร่กระจายข่าวในแต่ละระดับความสนใจข่าวของนิสิตมหาวิทยาลัย
 7. เปรียบเทียบการให้ความสำคัญในการเผยแพร่ข่าวของสื่อมวลชนระหว่างข่าวผลการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลกับการเสียชีวิตของนายศรีณีย์ สาครสิน
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยในการแพร่กระจายข่าวโดยใช้ค่าร้อยละและ Chi-Square เพื่อทดสอบสมมุติฐาน ดังนี้
1. วิเคราะห์อัตราการแพร่กระจายข่าวขึ้นอยู่กับความสนใจข่าวของนิสิตมหาวิทยาลัยมากกว่าการให้ความสำคัญของสื่อมวลชนในการนำเสนอ
 2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการแพร่กระจายข่าวกับความสนใจข่าว
 3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจข่าวกับการบอกเล่าข่าว
 4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจข่าวกับการติดตามข่าว